

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Traducere din limba franceză

Consiliul Europei

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Secția a III-a

HOTĂRÂREA

din 21 iunie 2007

în Cauza Macovei și alții împotriva României

(Cererea nr. 5048/02)

Strasbourg

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute în [art. 44](#) alin. (2) din Convenție.

Poate suferi modificări de formă.

În Cauza Macovei și alții împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a III-a), statuând în cadrul unei camere formate din:

Domnii B.M. Zupančič, președinte,

C. Bîrsan,

Doamnele E. Fura-Sandström,

A. Gyulumyan,

Domnii E. Myjer,

David Thor Björgvinsson,

Doamna I. Ziemele, judecători,

și domnul S. Quesada, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la data de 31 mai 2007,

a pronunțat următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 5048/02, introdusă împotriva României, prin care patru cetățeni ai acestui stat, domnii Traian Macovei, Istocle Macovei și Ion Macovei și doamna Maria Grigoraș (*reclamanți*), au sesizat Curtea la data de 15 mai 2001 în temeiul [art. 34](#) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Reclamanții au fost reprezentați de I. Popa, avocat în Bacău. Guvernul român (*Guvernul*) a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna Beatrice Ramașcanu, apoi de doamna R. Pașoi, co-agent, de la Ministerul Afacerilor Externe.

3. Reclamanții s-au plâns în special de încălcarea dreptului la o anchetă efectivă în urma relelor tratamente suferite din partea mai multor terți.

4. La 7 martie 2006 Curtea a hotărât să comunice cererea. Prevalându-se de dispozițiile [art. 29](#) alin. 3, ea a decis că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

5. Reclamanții s-au născut în 1938, 1941, 1931 și respectiv 1935 și locuiesc la Pătrășcani, în comuna Gura Văii.

A. Procedura penală privind violențele exercitate asupra a doi dintre reclamanți

6. La 15 septembrie 1998 un executor judecătoresc s-a deplasat la domiciliul reclamanților și a stabilit limitele proprietății lor în conformitate cu o sentință judecătorească definitivă. În aceeași zi a survenit un conflict între reclamanți și vecinii lor. A izbucnit o altercație în urma căreia primul și al patrulea reclamant au fost răniți.

7. Un certificat medical eliberat la 17 septembrie 1998 de un medic legist celei ce-a patra reclamante indica faptul că prezenta un traumatism cranio-cerebral, numeroase plăgi la nivelul capului și mâinilor, precum și un sindrom cefalic persistent. Medicul a considerat că leziunile aveau nevoie între treizeci și trei și treizeci și patru de zile de îngrijiri medicale. Din cauza unui traumatism la cotul stâng, brațul reclamantei a fost imobilizat în ghips timp de douăzeci și una de zile.

8. Un certificat medical eliberat la 9 octombrie 1998 primului reclamant de același doctor menționa un traumatism cranio-cerebral, numeroase plăgi la nivelul capului și mâinilor, o comoție cerebrală, precum și pierderea unui dinte și afectarea unui al doilea. A fost spitalizat timp de zece zile și doctorul a considerat că leziunile aveau nevoie de la douăsprezece la treisprezece zile de îngrijiri medicale suplimentare.

9. Certificatele indicau că cei doi reclamanți fuseseră victimele unei agresiuni și că leziunile constatate ar fi putut fi cauzate de lovituri aplicate cu un corp dur.

10. La 11 noiembrie 1998, cei doi reclamanți au sesizat Parchetul de pe lângă Judecătoria Onești cu o plângere penală împotriva a patru vecini. Ei îi acuzau de tentativă

de omor și, bazându-se în special pe articolul 182 din codul penal, că le-au provocat răni grave lovindu-i de mai multe ori cu un topor.

11. Cei doi reclamanți s-au constituit părți civile și au cerut fiecare despăgubiri și dobânzi în sumă de 20.000.000 lei românești (ROL), adică în jur de 2.000 euro.

12. Plângerea a fost transmisă la secția de poliție a comunei Gura Văii pentru o anchetă preliminară. Bazându-se pe certificatele medicale și pe declarațiile reclamanților, inculpaților și celui de-al patrulea martor, poliția a concluzionat că cei doi reclamanți fuseseră victimele unei atingeri adusă integrității corporale, pedepsită de articolul 181 din codul penal și a trimis dosarul la Parchetul de pe lângă Judecătoria Onești.

13. Parchetul a audiat din nou pe cei doi reclamanți, câțiva inculpați și un martor și printr-o decizie din 1 aprilie 1999 și-a declinat competența în favoarea Parchetului de pe lângă Tribunalul județean Bacău pe motiv că în speță era vorba despre o tentativă de omor.

14. La 14 iunie 1999, după ce a audiat din nou cei doi martori și un inculpat, Parchetul de pe lângă Tribunalul județean Bacău a considerat că din dosar reieșea că reclamanții nu fuseseră loviți cu tăișul unui topor și că în plus primul reclamant suferea de o boală psihică. El a trimis cauza la Parchetul de pe lângă Judecătoria Onești somând-o să reia ancheta asupra infracțiunii de atingere adusă integrității corporale și să supervizeze certificatele medicale ale reclamanților de laboratorul de medicină legală din Bacău.

15. La 21 ianuarie 2000 Parchetul a cerut o expertiză medicală la laboratorul de medicină legală din Iași, reclamanții refuzând să fie examinați de laboratorul de medicină legală din Bacău.

16. La 14 februarie 2000 primul reclamant a fost supus unor examene de radiologie, ortopedie și stomatologie. În lipsa celei de-a patra reclamante, raportul de expertiză s-a limitat la verificarea certificatului medical din 17 septembrie 1998.

17. Laboratorul a confirmat leziunile celor doi reclamânți, dar a concluzionat că viața lor nu fusese pusă în pericol din moment ce leziunile fuseseră probabil produse de loviturile aplicale cu partea tocită ale unui topor și că nu au necesitat decât paisprezece-cincisprezece zile de îngrijiri medicale pentru primul reclamant și șapte-opt zile pentru a patra reclamantă. În privința primului reclamant, laboratorul a concluzionat că pierderea unui dinte nu constituia decât un prejudiciu estetic minor ce putea fi corectat printr-un implant și că nu putea fi asimilată unei mutilări. În privința celei de-a patra reclamante, expertiza a concluzionat că traumatismul la cot nu justifica imobilizarea sa timp de douăzeci și una de zile.

18. Parchetul a audiat din nou cei doi reclamânți, doi inculpați și doi martori. În special pe baza duratei îngrijirilor indicate de laboratorul de medicină legală din Iași, Parchetul, printr-o ordonanță din 14 iunie 2000, a dispus încetarea urmăririi pentru atingere adusă adusă integrității corporale a reclamânților. Totuși, a trimis inculpații în fața Judecătoriei din Onești sub acuzația infracțiunii de violențe prevăzută de articolul 180 alin. 2 cod penal. Spre deosebire de art. 181, articolul 180 alin. 2 incriminează violențele care conduc la răni ce necesită mai puțin de douăzeci de zile de îngrijiri medicale.

19. Printr-o hotărâre ordonanță din 14 februarie 2001, parchetul de pe lângă Tribunalul județean Bacău a respins contestația introdusă de reclamânți împotriva

ordonanței din 14 iunie 2000 și a confirmat trimiterea cauzei la Judecătoria pentru examinarea faptelor din punct de vedere al art. 180 alin. 2 cod penal.

20. Printr-o sentință din 23 aprilie 2001 instanța a dispus încetarea procesului prin aplicarea dispozițiilor codului de procedură penală care prevăd că absența nemotivată a părții vătămate la două ședințe consecutive echivalează cu retragerea plângerii penale prealabile.

21. La recursul reclamanților, printr-o hotărâre din 5 iunie 2001, Tribunalul județean Bacău a anulat sentința și a trimis cauza la Judecătoria Onești pentru reexaminarea faptelor din punctul de vedere al art. 180 alin. 2 cod penal.

22. Printr-o sentință din 30 ianuarie 2002 Judecătoria Onești a trimis cauza la Parchetul de pe lângă Tribunalul județean Bacău pentru ca acesta să reia ancheta asupra pretensei tentative de omor. Tribunalul a constatat că parchetul a schimbat încadrarea juridică a faptelor atribuite inculpaților, fără să-i fi întrebat pe primul și pe al patrulea reclamant dacă intenționau să depună plângere pentru infracțiunea de lovituri și alte violențe. În plus, tribunalul a constatat că Parchetul i-a trimis dosarul deși acești reclamanți își manifestaseră dezacordul față de noua încadrare juridică și că își exprimaseră voința de a menține plângerea de tentativă de omor.

23. Parchetul a audiat din nou cei doi reclamanți și o parte din inculpați și martori. Printr-o ordonanță din 28 mai 2002 el a dispus încetarea urmăririi penale considerând că durata îngrijirilor indicată de laboratorul de medicină legală din Iași demonstra că inculpații nu avuseseră intenția să omoare reclamanții ci numai să-i lovească. În consecință, parchetul a considerat că loviturile aplicate erau prevăzute de art. 180 alin. 2 cod penal, dar că inculpații nu puteau fi chemați în instanță din moment ce, prin sentința

din 23 aprilie 2001, Judecătoria dispusese încetarea procesului penal. Cei doi reclamânți au contestat această ordonanță în fața Parchetului de pe lângă Tribunalul județean Bacău.

24. Printr-o ordonanță din 27 iunie 2002 procurorul șef al acestui Parchet a admis în parte plângerea. El a confirmat soluția în privința pretinsei tentative de omor, dar, constatând că sentința din 23 aprilie 2001 fusese anulată, a dispus retrimiteră inculpaților în fața Judecătoriei din Onești sub acuzația de lovituri și alte violențe.

25. Printr-o sentință din 23 septembrie 2002 Judecătoria a dispus încetarea procesului pe motiv că acțiunea publică privind infracțiunea de lovituri și alte violențe nu putea fi pusă în mișcare decât în urma plângerii penale prealabile a victimei. Judecătoria a considerat că retrimițând inculpații în fața acestei instanțe sub acuzația de lovituri și alte violențe Parchetul a încălcat nu numai regulile de procedură penală, ci și voința reclamânților exprimată în mod expres în fața Parchetului și Judecătoriei, și anume că cereau continuarea anchetei pentru omor și că refuzau să depună plângere pentru lovituri și alte violențe.

În privința tentativei de omor invocată, Judecătoria a arătat reclamânților că dacă erau nemulțumiți de soluția Parchetului, aveau posibilitatea să conteste ordonanța de încetare a urmăririi în fața procurorului superior ierarhic.

26. În urma recursului reclamânților, printr-o hotărâre definitivă din 29 octombrie 2002, Tribunalul județean Bacău a confirmat sentința pronunțată în primă instanță.

B. Acțiunea în anulare a unui titlu de proprietate

27. La o dată neprecizată din 1997 reclamânții au sesizat Judecătoria din Onești cu o acțiune în anulare a unui titlu de proprietate al unui vecin asupra unui teren.

28. Printr-o sentință în contradictoriu din 18 noiembrie 1997, Judecătoria a respins acțiunea și, bazându-se pe concluziile unui raport de expertiză, a considerat că titlul de proprietate al terțului era valabil. Reclamanții au înaintat apel împotriva acestei sentințe, susținând că actele pe baza cărora acest titlu fusese eliberat erau falsificate. Printr-o hotărâre din 6 septembrie 2000, Tribunalul județean Bacău le-a admis apelul.

29. În urma recursului terțului Curtea de Apel din Bacău a respins acțiunea printr-o hotărâre definitivă din 15 decembrie 2000. Ea a decis că terțul era adevăratul proprietar al terenului în litigiu.

C. Procedura penală pentru fals

30. La o dată neprecizată, primii doi reclamanți au depus la Parchetul de pe lângă Judecătoria Onești o plângere penală pentru fals împotriva mai multor funcționari de la Primăria din comuna lor. La 20 februarie 2003 Parchetul a pronunțat o ordonanță de neîncepere a urmăririi penale.

31. Printr-o sentință din 4 martie 2003 Judecătoria din Onești, bazându-se pe concluziile unui raport de expertiză, a respins contestația înaintată de reclamanți împotriva ordonanței menționată anterior.

32. Reclamanții au înaintat un recurs, reiterând argumentele prezentate în primă instanță. Printr-o hotărâre din 1 aprilie 2004 Tribunalul județean din Bacău a respins recursul și a confirmat sentința pronunțată în primă instanță.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE PERTINENTE

33. Articolele pertinente din codul penal prevăd următoarele:

Articolul 174 - Omorul

« Uciderea unei persoane se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 de ani și interzicerea unor drepturi. Tentativa [de omor] se pedepsește. »

Articolul 180 - Lovirea sau alte violențe

« 1. Lovirea sau orice acte de violență cauzatoare de suferințe fizice se pedepsesc cu închisoare de la o lună la 3 luni sau cu amendă.

2. Lovirea sau actele de violență care au pricinuit o vătămare ce necesită pentru vindecare îngrijiri medicale de cel mult 20 de zile se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

3. Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate (...) »

Articolul 181 - Vătămarea corporală

« 1. Fapta prin care s-a pricinuit integrității corporale sau sănătății o vătămare care necesită pentru vindecare îngrijiri medicale de cel mult 60 de zile se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

2. Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate (...) »

Articolul 182 – Vătămarea corporală gravă

« Fapta prin care s-a pricinuit integrității corporale sau sănătății o vătămare care necesită pentru vindecare îngrijiri medicale mai mult de 60 de zile, sau care a produs vreuna dintre următoarele consecințe: pierderea unui simț sau organ, încetarea funcționării acestora, o infirmitate permanentă fizică ori psihică, slujirea, avortul, ori punerea în primejdie a vieții persoanei, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 10 ani. »

34. Articolele pertinente din codul de procedură penală prevăd următoarele:

Articolul 279 – Organele cărora li se adresează plângerea

« Punerea în mișcare a acțiunii penale se face numai la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, în cazul infracțiunilor pentru care legea prevede că este necesară o astfel de plângere. Plângerea prealabilă se adresează:

- a) instanței de judecată, în cazul infracțiunilor prevăzute de Codul penal în art. 180 (...);
- b) organului de cercetare penală sau procurorului, în cazul altor infracțiuni decât cele arătate la lit. a); »

Articolul 285 - Plângerea greșit îndreptată

« Plângerea prealabilă greșit îndreptată (...) se trimite organului competent. În aceste cazuri, plângerea se consideră valabilă, dacă a fost introdusă în termen la organul incompetent. »

35. Articolul 278-1 din codul de procedură penală introdus prin legea nr. 281 din 1 iulie 2003, a deschis posibilitatea pentru orice persoană interesată să conteste în fața primei instanțe o ordonanță de neîncepere a urmăririi penale pronunțată de Parchet.

36. Domeniul de aplicare al noțiunii de “mutilare” în sensul art. 182 cod penal face obiectul unei controverse în practica internă în privința faptului de a ști dacă infirmitatea care rezultă din aceasta trebuie să fie permanentă sau nu pentru a angaja răspunderea penală a autorului din punctul de vedere al dispoziției menționate anterior.

37. Controversa a apărut în special în jurul prejudiciului fizic și estetic pe care îl constituie pierderea sau deteriorarea dinților. Doctrina și practica majoritară, din care face parte jurisprudența constantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție (a se vedea, de exemplu hotărârile nr. 1489/2003 și 1503/2003), consideră că, deși temporară, deoarece cel mai adesea tehnica medicală permite remedierea, pierderea dinților constituie o mutilare. Cu

toate acestea, o jurisprudență minoritară, bazându-se pe caracterul reversibil al rănii, refuză să vadă în pierderea dinților o mutilare în sensul art. 182 din codul penal.

38. Această poziție jurisprudențială, inspirată din opiniile emise în cadrul școlii de medicină legală care este extrem de ostilă asimilării pierderii dinților unei mutilări, este viu criticată de doctrina juridică ce îi reproșează că lasă în sarcina medicilor legiști stabilirea încadrării juridice a faptelor (a se vedea sinteza asupra noțiunii de “mutilare”: Valentin Folea, *Accepțiunea contemporană a noțiunii de “sluțire”, ca modalitate normativă a infracțiunii de vătămare corporală gravă*, Revista Pandectele Române, nr. 2/2004).

39. În privința distincției dintre tentativa de omor (art. 174 cod penal), punerea în pericol a vieții victimei (art. 182 cod penal) și lovirea și alte violențe (art. 180 cod penal), doctrina și practica sunt unanime în a considera că pentru a efectua o încadrare juridică corectă trebuie să se descopere intenția cu care agresorul a acționat. Pentru aceasta, numărul de zile medicale ale victimei nu este decât un indiciu secundar, elementele determinante fiind obiectul de care agresorul s-a folosit, partea corpului vizată și intensitatea loviturilor aplicate.

40. Urmând acest demers, Înalte Curte de Casație și Justiție a considerat permanent că agresiunile care demonstrează intenția de a ucide victima constituie tentative de omor, chiar dacă rănile provocate nu au necesitat decât un număr redus de zile de îngrijire și că nu au pus în pericol viața victimelor (de exemplu, hotărârile nr. 160/2005, 3260/2006 și 3952/2006 privind loviturile aplicate la capul victimelor cu un topor și care au necesitat între 8 și 9, între 16 și 18 și respectiv între 17 și 18 zile de îngrijiri; hotărârile nr. 2197/2003 și 2470/2004 privind loviturile aplicate la capul

victimelor cu bastoane și care au necesitat de la 17 la 18 și respectiv de la 12 la 14 zile de îngrijiri; hotărârile nr. 625/2004, 5666/2004, 1600/2005, 3750/2005 privind rănila provocate de obiecte tăioase și care au necesitat de la 10 la 12, de la 14 la 15, de la 12 la 14 și respectiv de la 8 la 9 zile de îngrijiri).

ÎN DREPT

I. Asupra pretinsei încălcări a [art. 3](#) din Convenție

41. Primul și al patrulea reclamant se plâng de lipsa unei anchete efective asupra violențelor pe care le-au suferit pe 15 septembrie 1998. Ei invocă art. 3 din Convenție care prevede următoarele :

« Nimeni nu poate fi supus nici torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante. »

A. Asupra admisibilității

42. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod manifest neîntemeiat în sensul [art. 35](#) alin. 3 din Convenție. De asemenea, ea constată că aceasta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. De aceea va fi declarată admisibilă.

A. Asupra fondului

43. Reclamanții consideră că în lipsa unui examen aprofundat al faptelor și probelor materiale ale infracțiunii comise, ancheta nu ar putea îndeplini cerințele art. 3 din Convenție. Ei consideră că organele de anchetă nu au depus niciun efort pentru a chema agresorii în justiție spre a fi condamnați pentru acțiunile lor.

44. Guvernul subliniază fără dificultate că pretinsele rele tratamente au fost aplicate reclamanților de persoane private. În privința obligației ce revine autorităților de a conduce o anchetă efectivă asupra invocărilor relelor tratamente, Guvernul consideră că

în speță această cerință a fost pe deplin îndeplinită. În această privință, trebuie menționat că de mai multe ori diferitele parchete au interogat reclamanții, inculpații și mai mulți martori și că laboratorul de medicină legală din Iași a efectuat o expertiză.

45. În fine, Guvernul expune faptul că ancheta nu a condus la condamnarea inculpaților din motive obiective, printre care refuzul reclamanților de a depune plângere pentru infracțiunea de lovire și alte violențe prevăzută de art. 180 cod penal.

46. Curtea amintește că interdicția absolută înscrisă la art. 3 din Convenție implică pentru autoritățile naționale datoria de a desfășura o anchetă oficială efectivă atunci când o persoană invocă, în mod « susținut » că a fost victima unor acțiuni contrare art. 3 și comise în împrejurări suspecte, indiferent de calitatea persoanelor în cauză (*M.C. împotriva Bulgariei*, nr. 39272/98, paragrafele 151 și 153, CEDO 2003-XII). Această anchetă trebuie să poată conduce nu numai la identificarea ci și la pedepsirea vinovaților (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Filip împotriva României*, nr. 41124/02, paragraful 47, 14 decembrie 2006).

47. Curtea constată că o anchetă a avut loc în prezenta cauză în urma plângerilor depuse de cei doi reclamanți la 11 noiembrie 1998. Rămâne de apreciat caracterul său « efectiv ».

48. Curtea relevă că, în plângerea lor din 11 noiembrie 1998, cei doi reclamanți au calificat violențele la care au fost supuși drept tentativă de omor și de atingere gravă adusă integrității lor corporale, infracțiuni pedepsite de art. 174 și respectiv 182 cod penal. Aceste dispoziții impun depunerea unei plângeri la autoritățile desemnate cu ancheta penală, și anume Poliția sau Ministerul Public. Pentru această categorie de

infracțiuni, încadrarea faptelor este esențială, în măsura în care de ea depinde sesizarea instanței, parchetul deținând monopolul investirii instanțelor penale.

49. Curtea constată că refuzând permanent să urmărească agresorii pentru tentativă de omor și cerând depunerea unei noi plângeri pentru infracțiunea de lovire și rănire drept condiție de trimitere a agresorilor în fața instanței, autoritățile interne au pretins reclamanților să renunțe la plângerea lor inițială sau să o modifice.

50. Cu toate acestea, Curtea consideră că acest caracter susținut al invocărilor reclamanților privind tentativa de omor și atingerea gravă adusă integrității lor corporale rezulta din realitatea necontestată a leziunilor menționate în certificatele medicale. Pe baza caracterului autonom al termenilor prevăzute de art. 3 din Convenție, Curtea consideră această constatare suficientă pentru a include agresiunea a căror victime au fost reclamanții în sfera de protecție a acestui articol.

51. De asemenea, încadrarea juridică pe care au dat-o faptelor era conformă cu jurisprudența internă, care descoperă intenția de atingere adusă vieții în funcție de instrumentul agresiunii, de zona corpului vizată și de intensitatea loviturilor, și nu în funcție de numărul de zile de îngrijire (a se vedea paragraful 40 de mai sus).

52. În plus, Curtea consideră extrem de uimitor faptul că, deși violențele suferite de primul reclamant au condus la pierderea unui dinte și la deteriorarea unui al doilea, ceea ce constituie conform jurisprudenței majoritare o mutilare (a se vedea paragraful 37 de mai sus), și că a depus plângere pentru această infracțiune, Parchetul nu s-a oprit deloc asupra acestui aspect. Or, de această chestiune depindea posibilitatea pentru reclamant de a angaja răspunderea autorilor relelor tratamente împotriva sa.

53. În ceea ce privește existența la vremea faptelor a unei căi de atac care să permită reclamantilor să conteste în fața Parchetului superior ierarhic ordonanța de încetare a urmăririi pentru tentativa de omor, Curtea amintește că a avut deja ocazia să se pronunțe asupra caracterului său efectiv și că a considerat că această cale de atac nu îndeplinea criteriile art. 35 din Convenție, nefiind nici adecvată nici efectivă (*Rupa împotriva României* (decizie), nr. 58478/00, 14 decembrie 2004).

54. Refuzând să depună plângere pentru infracțiunea indicată de Parchet, reclamantii au fost privați de dreptul de a-și face auzită cauza de o instanță, în condițiile în care o procedură penală în contradictoriu în fața unui judecător independent și imparțial oferă garanțiile cele mai solide de efectivitate pentru stabilirea faptelor și atribuirea unei răspunderi penale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *McKerr împotriva Regatului Unit*, nr. 28883/95, paragraful 134, CEDO 2001-III).

55. Curtea relevă în această privință că reforma codului de procedură penală inițiată prin legea nr. 281 din 1 iulie 2003 a demonstrat clar voința legiuitorului de a pune capăt monopolului Parchetului în materie de sesizări ale instanțelor. Această reformă a reechilibrat situația în favoarea victimelor, care, de-acum, au posibilitatea de a contesta în fața unei instanțe ordonanțele de neîncepere a urmăririi penale ale Parchetului. Reclamantii, supuși regimului anterior, nu au putut beneficia de aceste noi dispoziții legale.

56. Amintind că niciun articol din Convenție nu garantează dreptul pentru victimele unei agresiuni de a impune autorităților interne opțiunea lor față de încadrarea juridică a faptelor, Curtea a concluzionat, pe baza caracterului susținut al invocărilor reclamantilor și în lipsa la vremea faptelor unei căi de atac împotriva deciziei Parchetului

de încetare a urmăririi, că sistemul penal, așa cum a fost aplicat în speță, s-a dovedit incapabil să conducă la pedepsirea vinovaților. Or, aceasta este în măsură să diminueze încrederea publicului în sistemul judiciar și adeziunea sa la statul de drept (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Okkali împotriva Turciei*, nr. 52067/99, paragraful 65, CEDO 2006-...(extrase).

57. Prin urmare, s-a încălcat art.3 din Convenție în partea procedurală.

II. Asupra altor pretinse încălcări

58. Invocând articolul 6 din Convenție, cei patru reclamânți se plâng de caracterul inechitabil al procedurii în anulare a titlului de proprietate al terților, soluționată prin hotărârea din 15 septembrie 2000 a Curții de Apel din Bacău. Ei consideră că instanțele naționale au interpretat legislația internă și dovezile în mod eronat.

Invocând în principal aceleași articole, ei se plâng de asemenea de lipsa urmăririi penale împotriva funcționarilor de la Primărie.

Din punctul de vedere al art. 1 din Protocolul nr. 1, ei invocă o atingere adusă dreptului lor la respectarea bunurilor, prin faptul că instanțele naționale le-au respins acțiunea în anulare a titlului de proprietate al terțului.

59. În privința plângerii întemeiată pe preținza inechitate a procedurii în anulare a titlului de proprietate al terțului, Curtea amintește că nu este competentă să examineze erorile în fapt sau în drept pretins comise de o instanță internă, deoarece, dacă Convenția garantează în articolul său nr. 6 dreptul la un proces echitabil, ea nu reglementează și aprecierea dovezilor, materie care revine instanțelor naționale (*Garcia Ruiz împotriva Spaniei* [GC], nr. 30544/96, paragraful 28, CEDO 1999-I).

60. În speță, Curtea constată că simplul fapt că instanțele naționale au respins acțiunea în anulare a acestui titlu de proprietate nu ar putea constitui, în sine, o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

61. În privința motivului întemeiat constând în neefectuarea urmăririi penale împotriva funcționarilor de la Primărie, Curtea amintește că Convenția nu garantează nici dreptul de a provoca exercitarea urmăririi penale împotriva terților, nici dreptul ca o procedură penală să conducă la o condamnare (*Perez împotriva Franței* [GC], nr. 47287/99, paragraful 70, CEDO 2004-I).

62. În privința capătului de cerere întemeiat pe pretinsa atingere adusă dreptului la respectarea bunurilor, Curtea constată că această plângere privește un litigiu privat dintre persoane private care, în lipsa arbitrarului, ca în cazul în speță, nu poate atrage răspunderea statului pe baza art. 1 din Protocolul nr. 1. În orice caz, Curtea constată că instanțele interne au considerat printr-o hotărâre definitivă, pronunțată în urma unei proceduri conforme cu articolul 6 din Convenție, că terțul era adevăratul proprietar al terenului în cauză. Ea nu descoperă în dosar niciun indiciu care să permită rediscutarea acestei hotărâri definitive.

63. Reiese că aceste plângeri sunt în mod manifest neîntemeiate și vor fi respinse în aplicarea [art. 35](#) alin. 3 și 4 din Convenție.

III. Asupra aplicării [art. 41](#) din Convenție

64. În conformitate cu art. 41 din Convenție, *"În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă."*

A. Prejudiciu

65. Primul și al treilea reclamant cer, cu tilu de prejudiciu material și moral pentru încălcarea art. 3 din Convenție, 71.429.358 lei românești (ROL) fiecare, adică echivalentul a circa 3.003 euro. Reclamanții cer diverse alte sume pentru prejudiciile morale și materiale legate de pretinsele încălcări ale articolelor 6 alin. 1 din Convenție și 1 din Protocolul nr. 1.

66. Guvernul subliniază că cel de-al treilea reclamant nu se poate pretinde « victima » încălcării art. 3 în sensul art. 34 din Convenție. În privința sumei cerute de primul reclamant cu acest titlu, Guvernul consideră că este excesivă și susține că o constatare a încălcării ar putea constitui, în sine, o reparație satisfăcătoare a prejudiciului material și moral suferit de acest reclamant.

67. Curtea constată cu ușurință, după exemplul du Guvernului, că al treilea reclamant nu se poate pretinde victima unei încălcări a art. 3 din Convenție și nici nu poate cere o reparație cu acest titlu. Curtea amintește apoi că a respins plângerile întemeiate pe articolele 6 alin. 1 din Convenție și 1 din Protocolul nr. 1. În consecință, nicio sumă nu va fi acordată reclamanților cu acest titlu.

68. În schimb, Curtea consideră că primul reclamant a suferit o daună morală sigură din cauza lipsei unei anchete efective asupra violențelor suferite.

69. Pe baza circumstanțelor cauzei și statuând în echitate, așa cum prevede art. 41, decide să-i acorde suma de 3.000 euro cu acest titlu.

B. Costuri și cheltuieli

70. Reclamanții cer de asemenea 24.655.000 ROL, adică echivalentul a circa 730 euro pentru costurile și cheltuielile suportate în fața instanțelor interne și pentru cele

suportate în fața Curții. Ei oferă acte doveditoare pentru cheltuieli, cum ar fi plata cheltuielilor în diferite proceduri interne, cheltuielile pentru corespondența cu Curtea și cheltuielile de călătorie.

71. Guvernul consideră că o parte din aceste sume nu are nicio legătură cu prezenta cauză. Cu toate acestea, nu se opune rambursării cheltuielilor prezentate efectiv în procedura ce face obiectul cererii în fața Curții.

72. Curtea reiterează fără dificultate că al doilea și al treilea reclamant nu pot cere rambursarea cheltuielilor, din moment ce nu au fost părți în procedura internă privind violențele suferite de primul și al patrulea reclamant. În consecință, numai ultimii doi reclamanți sunt îndreptățiți să ceară rambursarea costurilor și cheltuielilor expuse.

73. Ea amintește apoi că, conform jurisprudenței Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea costurilor și cheltuielilor decât în măsura în care se stabilește realitatea, necesitatea și caracterul rezonabil al cuantumului lor.

74. În cauză și luând în considerare elementele de care dispune și de alte criterii menționate anterior, Curtea consideră rezonabilă suma de 100 euro, cu titlu de cheltuieli reunite și o acordă primului și celui de-al patrulea reclamant împreună.

C. Majorări de întârziere

75. Curtea hotărăște să aplice majorările de întârziere echivalente cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte marginale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

CURTEA,

ÎN UNANIMITATE:

1. declară cererea admisibilă în privința capătului de cerere întemeiat de domnul Traian Macovei și doamna Maria Grigoraș pe art.3 din Convenție, în partea sa procedurală și inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere;

2. hotărăște că a fost încălcat art. 3 din Convenție în partea sa procedurală;

3. hotărăște:

a) că statul pârât trebuie să plătească, în termen de 3 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu [art. 44](#) alin. 2 din Convenție:

i. 3.000 euro (trei mii euro) domnului Traian Macovei pentru prejudiciul moral;

ii. 100 euro (una sută euro) împreună domnului Traian Macovei și doamnei Maria Grigoraș cu titlu de costuri și cheltuieli;

b) că sumele respective vor fi transformate în moneda statului pârât la nivelul ratei de schimb aplicabile la momentul plății și că trebuie adăugată la acestea orice sumă putând fi datorată cu titlu de impozit;

c) că, începând de la data expirării termenului amintit și până la momentul efectuării plății, sumele vor fi majorate cu o dobândă simplă, a cărei rată este egală cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte procentuale;

4. respinge cererea de acordare a unei satisfacții echitabile pentru rest.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la data de 21 iunie 2007, în aplicarea [art. 77](#) alin. 2 și 3 din Regulament.

Bostjan M. Zupančič,

președinte

Santiago Quesada

greffier